

Köszöntjük a 75 éves Szokolay Sándort

Szokolay Sándor Kossuth- és Magyar Örökség díjas, valamint életművéért Corvin láncsal kitüntetett zeneszerző, a Várnász, a Hamlet, az Ecce homo, a Szávitri, a Bölcs Náthán, a Margit, a hazának szentelt áldozat opera szerzője, különféle szólóhangszerekre írt versenyművek alkotója, több mint húsz kantáta, három szimfónia, számtalan dal és kórusmű írója március 30-án töltötte be 75. életévét.

Szokolay korunk összes zenei áramlatában járatos, minden külső hatást befogad, de sohasem szegődik egyetlen kifejezőmód szolgálatába sem. Műveit átszövik a népzene jellegzetességei (pentatónia, modalitás, ritmika), az egyházi népénekek, középkori gregorián himnuszok, a reneszánsz szófestészet, a barokk variációs és imitációs technika, sőt a tizenkétfokúság és énekbeszéd is, mindez stiláris törés nélkül, páratlan egységet alkotva. Harmóniavilágában újra és újra felbukkannak a jellegzetes mixtúrák. Énekes zenéjében mindig tekintettel van a nyelv belső életére, lüktetésére, hangsúly- és ritmusvilágára. Hitet, erőt, égi üzenetet közvetítő összetéveszthetetlen stílusa örök érvényűvé teszi művészetét. Vallja, hogy Bartók és Kodály alkotásaival nem merült ki magyarságunk kifejezhetősége. Műveiből ősi gyökerű korszerűség, színpompás képzettársítás-világ, műveltségéből származó bőséges ötlettár, modorosságtól mentes magyarság és mélységes hit árad.

Köszöntőként álljon itt, hogyan nyilatkoztak róla barátai, muzsikustársai: „Hálás szívvel emlékezem beszélgetéseinkre, kritikáira, mert ezekből a szeretetteljes segíteni vágyás sugárzott felém, s melyek ezért valóban segítségemre is voltak és maradnak mindenkor.” (Bogányi Gergely) – „Szokolaynak nem kell *keresnie* a szót; neki *válogatni* kell, hogy a belsejéből feltóduló nyolc-tíz szó közül mindig megtalálja a legkifejezőbb, a legtömörebb, a még el nem mondott szót. Az *igazi* szót.” (Bónis Ferenc) – „Minden újonnan megismert művében a komponálás iniciatíváitól, stiláris kérdésektől függetlenül megragadott a zenei ötletek sokasága, a mélyen eredeti, sőt összetéveszthetetlenül egyéni gondolkodásmód.” (Kocsis Zoltán) – „A vének között látom, akik velem együtt megszenvedik azt az amerikai-szovjet szimbiózist, mely Európa szívét, a Kárpát-medencét most agóniára akarja kényszeríteni.” (Makovetz Imre) – „Szokolay Sándor egy lélekben, hitben, erkölcsösségben és önbizalomban teljesebb magyar közösséghez, egy szebb és igazabb Magyarországhoz vezető utat épít. Ennek az elkötelezettségnek jegyében alkot, tanít, vállal szakmai és közéleti szerepeket. Gondolkodásában a kultúránkat gyarapító felelősség természetes módon kapcsolódik össze magyar örökségünk tiszteletével. Hiszi és vallja, hogy a zene emberi mivoltunk és közös életünk kiteljesítéséhez nélkülözhetetlen.” (Mádl Ferenc) – „Köszönöm Neked azt a belső harmóniát, melyben részesülhettem, valahányszor Téged hallgattalak. Abban a hitemben erősítettél meg, hogy nincs igazi szabadság – sem a művészetben, sem a köz életében – világos, belső rend nélkül. Máskülönben valamennyiünk lelke elsivárosodik, vagy áthatolhatatlan dzsungellé válik.” (Orbán Viktor) – „Műveiben Istene hangját halljuk hozzá szólni és ő ezt közvetíti felénk, emberekhez. Micsoda ajándék ez neki! És micsoda ajándék ez nekünk!” (Vásáry Tamás)

Meggyőződésem, hogy a Mindenhatónak még tervei vannak Vele. Ezért kérem, hogy törekvéseinek megvalósításához, nemzetünk értékeinek gyarapításához, a magyarok jó hírének öregbítéséhez adjon Neki kellő testi és lelki erőt!

Radics Éva